

**PROJECTE
INTERDISCIPLINARI**

“FEM UN CURTMETRATGE”

L'AVET
APRENT A SER FELIÇOS

Escola bressol · Educació infantil · Primària

SISÈ CURS DE PRIMÀRIA

CURS 2018-19

ÍNDIX DE CONTINGUTS

1. Introducció.....	1
2. Descripció del projecte.....	3
3. Programació del projecte.....	5
3.1. Metodologia.....	5
3.2. Àmbits de coneixement i àrees curriculars incloses.....	6
3.3. Competències bàsiques treballades.....	6
3.4. Objectius.....	8
3.5. Continguts.....	10
3.6. Recursos.....	13
3.7. Activitats.....	14
4. Valoració del projecte.....	19
Referències bibliogràfiques.....	20
ANNEXES.....	21

1. INTRODUCCIÓ

Aquest projecte presentat s'ha dissenyat, implementat i avaluat a l'Escola L'Avet, un centre educatiu situat a Terrassa, ciutat de la província de Barcelona, que compta amb 218.535 habitants (2018), sent així la tercera ciutat més poblada de Catalunya.

L'escola està situada al centre de la ciutat i es tracta d'un centre concertat amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

És un centre on s'imparteix Educació Infantil de Primer Cicle, Educació Infantil de Segon Cicle i Educació Primària. Tots els nivells compten amb una sola línia, aquest és un dels trets destacables del centre: al tractar-se d'un centre d'una línia l'ambient escolar és molt familiar. Es tracta d'un centre amb una llarga història a la ciutat de Terrassa, porta en funcionament seixanta anys.

Es considera molt important, des del centre, la relació amb el territori i l'arrelament a la ciutat. Això fa que des del centre s'aposti per participar en diverses iniciatives a nivell municipal. El projecte que es presenta està vinculat amb el fet que Terrassa és un dels 17 municipis al món declarats per la UNESCO Ciutat del Cinema, i amb el projecte TRS Fem Cinema.

L'Escola L'Avet es defineix com a escola innovadora, i que aposta per aportar a la ciutat un servei de gran qualitat educativa. Des del centre s'impulsen totes les iniciatives d'innovació que tinguin una bona fonamentació, conservant la línia educativa i característiques pròpies del centre, i intentant equilibrar innovació amb tradició. En aquesta línia, per exemple, es treballa en grups cooperatius des dels primers cursos escolars, dotant als alumnes de tècniques i eines per a aquest tipus de treball.

Des de l'Escola L'Avet, l'infant és concebut com a centre del procés d'ensenyament-aprenentatge, es dona gran importància al respecte de cada moment en el desenvolupament personal de cada alumne i es vetlla per oferir una educació personal i personalitzada. Aquesta concepció es troba com a base sustentadora de totes les pràctiques educatives que es porten a terme a l'escola.

El projecte transversal d'escola “Arts audiovisuals i escèniques”

Des del claustre de l'Escola L'Avet s'ha anat reflexionant, durant els darrers anys, sobre la necessitat d'un plantejament transversal de centre sobre educació audiovisual i escènica, considerant que la utilització, comprensió, anàlisi, revisió crítica i creació de continguts audiovisuals i escènics a l'escola constitueix un requisit per a oferir una educació adaptada a la realitat i de qualitat. Des d'aquest plantejament es va donar cos a la proposta de treball en arts audiovisuals i escèniques que es porta a terme al centre i que s'estructura a nivell transversal.

Al centre es treballen de manera des del seu inici les arts escèniques i audiovisuals. Amb la creació del projecte transversal, aquestes intervencions, en els diferents cicles i nivells educatius, s'estructuren de manera esglaonada, i amb objectius compartits, sota el nom de Projecte transversal “Arts audiovisuals i escèniques”. Per enriquir la proposta s'han introduït novetats en les activitats que ja es realitzaven i s'han sumat més projectes, que li aporten un cos propi al projecte transversal i que intenten respondre a les necessitats educatives en aquests aspectes.

Les diferents propostes educatives que formen part d'aquesta iniciativa transversal de centre són:

- Teatralitzacions en anglès (1r, 2n, 3r, 4t i 5è).
- Representacions d'obres de teatre (1r i 2n).
- Taller de fotografia, gimkana fotogràfica i exposició (1r, 2n i 5è).
- Lectures dramatitzades en anglès (3r i 4t).
- Projecte “Fem una Stop-motion” (4t).
- Taller de malabars (3r i 4t).
- Projecte col·laboratiu de percussió “Donem la llauna” amb altres escoles del municipi (3r i 4rt).
- Taller anual de creació teatral a càrrec d'una actriu professional (5è).
- Teatralització d'un conte relacionat amb la salut amb col·laboració amb Mútua de Terrassa (5è).
- Projecte col·laboratiu “Toca, toca” amb altres escoles del municipi (5è).
- Taller anual de teatre en anglès (6è).
- Projecte col·laboratiu de cant coral “Cantània” a l'Auditori de Barcelona, amb altres escoles de Catalunya (6è).
- **Projecte “Fem un curtmetratge”, que és el que presentem en aquest document (6è).**

2. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

El projecte “Fem un curtmetratge” es porta a terme amb alumnes del Segon curs de Cicle Superior de Primària (Sisè) de l'Escola L'Avet, dedicant-li una hora setmanal durant tot el curs, i durant el segon trimestre tres hores setmanals.

Es tracta d'un projecte que es va començar a portar a terme durant el curs 2012-13 i que ha anat evolucionant. Va iniciar-se quan, des de l'Escola L'Avet, es va veure necessari introduir una iniciativa que s'apropés al món audiovisual, ja que els alumnes que cursen actualment Primària són *Nadius Digitals*, seguint la denominació de Prensky (2010). Com a generació que ha nascut i crescut immersa en la tecnologia digital i per als que el llenguatge audiovisual és molt present i influent en les seves vides, es va considerar imprescindible donar eines a l'alumnat per a la reflexió crítica sobre aquest llenguatge i els missatges que ens fa arribar, com també dotar-los de destreses per a poder expressar-se en aquest llenguatge.

Des del centre es va reflexionar molt de quina manera abordar aquest treball per a que els infants realment esdevinguessin protagonistes del seu aprenentatge, que es portés a terme un aprenentatge significatiu i per descobriment, relacionat amb el currículum oficial i també amb la realitat social. És per això que es va optar per un projecte amb metodologia mixta, amb una part d'explicacions inicials per part del mestre, però on el gruix de les activitats fossin realitzades pels infants d'una manera activa, que haguessin de posar els seus coneixements, destreses i actituds en joc (i d'adquirir-ne de noves durant el procés) per tal de poder portar a terme les tasques encomanades durant tot el procés de creació dels curtmetratges.

D'altra banda es va buscar la manera d'assegurar que cadascun dels infants s'impliqués en aquest procés de creació, fent aportacions al grup i enriquint-se de les aportacions de la resta de companys. Es va optar per dissenyar el projecte basant-lo en el treball en grups cooperatius, que ja es porta a terme durant tota l'escolaritat a l'Escola L'Avet, i que garanteix aquest enriquiment mutu per part de tots els infants participants.

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

El format actual de l'experiència que presentem al concurs, és un projecte interdisciplinari, de treball en grups cooperatius, on es treballa l'alfabetització en el llenguatge audiovisual (incloent-hi la crítica a la utilització manipuladora d'aquest), la sensibilització social i la preproducció, producció i postproducció de diversos curtmetratges a l'aula.

En concret, com a material audiovisual fruit de l'aplicació d'aquest projecte a l'aula, es presenten els sis curtmetratges creats pel grup de Sisè del curs 2018-19, que giren al voltant de la interculturalitat com a valor social.

Les diferents fases que es porten a terme en aquest projecte, i que s'expliquen amb més detall a l'apartat d'activitats, són les següents:

1. Fase de sensibilització amb la temàtica

Es realitzen diversos tallers per conèixer, reflexionar i empatitzar amb la temàtica social treballada, en aquest cas la interculturalitat.

2. Introducció al món audiovisual

Es porten a terme diverses activitats formatives, de caràcter teòric-pràctiques al voltant del món audiovisual i el seu llenguatge.

3. Preproducció

Els alumnes, utilitzant diverses tècniques de treball cooperatiu, es reparteixen els diferents departaments de la pel·lícula i creen l'argument, el guió literari i el guió tècnic, *l'story board*. També decideixen les localitzacions, càsting, attrezzo, vestuari i maquillatge.

4. Rodatge

Es realitza el rodatge de les diferents escenes, treballant conjuntament dos equips, un equip com a directors del curtmetratge i l'altre equip com a actors.

5. Postproducció

Es passa a muntar el curtmetratge amb un programa informàtic, portant a terme una sessió formativa pràctica, impartida pels mestres, i finalment muntant imatge, so i subtítols dels diferents filmets.

6. Visionat

7. Avaluació

Durant tot el procés els docents van prenent notes amb diferents eines d'observació, també es van avaluant les diferents pràctiques. A més els alumnes també s'autoavaluen durant el procés i al finalitzar aquest.

3. PROGRAMACIÓ DEL PROJECTE

3.1. METODOLOGIA

L'equip docent de l'Escola L'Avet té molt present la necessitat d'utilitzar metodologies actives, en les que l'infant esdevingui el veritable protagonista del seu procés d'aprenentatge. Tant l'orientació metodològica, com les eines emprades en el plantejament de les seqüències didàctiques, han d'involucrar a l'infant, com defensen Monereo i Monte (2011). És des d'aquest plantejament que sorgeix la metodologia mixta d'aquest projecte, com s'ha comentat breument amb anterioritat.

Aquesta metodologia serà una mica diferent en cadascuna de les fases del projecte.

A la fase de **sensibilització amb la temàtica** es porten a terme un seguit d'activitats liderades pels mestres, i també per talleristes externs, basades en les dinàmiques grupals i l'aprofundiment en la temàtica que es treballa, en el cas del projecte presentat, la interculturalitat.

A la fase d' **introducció al món audiovisual**, els mestres, amb el suport escrit del dossier de treball (ANNEX 1), donen explicacions sobre cadascun dels apartats treballats. Totes les exposicions teòriques van acompanyades de visionats de fragments de pel·lícules que il·lustren el que s'està treballant. Aquestes parts teòriques aniran seguides de diferents tipus de pràctiques realitzades en grup cooperatiu pels infants.

A la fase de **preproducció** els grups cooperatius treballen de manera autònoma, seguint els guions del dossier de treball (ANNEX 1) i amb la guia i acompanyament dels mestres.

A la fase de **rodatge** els grups cooperatius treballen de manera també autònoma, amb el recolzament dels mestres i la visita d'algun assessor extern del projecte Terrassa Fem Cinema.

A la fase de **postproducció** els mestres fan un petit curs introductori sobre la utilització del programa informàtic de muntatge, de caràcter pràctic, on els

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

grups cooperatius van practicant, a mesura que s’avança en l’explicació, les diferents opcions del programa. Després d’aquest primer moment, els grups cooperatius treballen autònomament i els mestres van atenent els dubtes, donant suggeriments i aconsellant sobre el procés de muntatge.

3.2. ÀMBITS DE CONEIXEMENT I ÀREES CURRICULARS INCLOSES

Des de l’Escola L’Avet es va reflexionar sobre la necessitat d’abordar el procés d’ensenyament i, fins i tot, els continguts i la manera de relacionar entre elles les diferents àrees de coneixement de maneres innovadores per adaptar-lo a la realitat actual. Es va considerar la importància d’introduir projectes interdisciplinars, ja que la realitat en la que viuen immersos els infants, i a la que han de donar respostes, no es presenta compartimentada en matèries. La metodologia interdisciplinar emprada en aquest projecte és fruit d’aquesta reflexió.

Es tracta d’un projecte interdisciplinari, en el que es treballen continguts i competències pròpies dels àmbits: Lingüístic, de Coneixement del medi, Artístic, d’Educació en valors i Digital. Dintre d’aquests àmbits es treballen, de manera interrelacionada les àrees de: Llengua Castellana, Coneixement del Medi Social i Cultural, Educació Artística: Visual i Plàstica i Educació en Valors Socials i Cívics. La Primera Llengua Extranjera (Anglès) també es treballa, ja que tots els curtmetratges van subtítulats, però com que la traducció la porta a terme la mestra d’anglès i els infants insereixen els subtítols, aquesta àrea no es treballa amb tanta profunditat.

Des de l’Escola L’Avet es concep aquest plantejament com una manera de presentar continguts i treballar competències bàsiques més propera a la realitat, contribuint a un aprenentatge més significatiu per part de l’alumnat.

3.3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES TREBALLADES

A partir de les aportacions de Felto (2010), Coll (2007), Sarramona (2014) i la Comissió Europea (2004, citada en Bolívar 2010), s’entén per competència bàsica un conglomerat de coneixements, destreses i actituds, on la importància recau en l’aplicació del coneixement en situacions diverses i reals, ja que tots els discents les necessiten per al seu desenvolupament personal i l’exercici de la ciutadania. Tots els alumnes haurien d’adquirir-les durant l’escolaritat obligatòria i seran la base per l’aprenentatge al llarg de la vida.

Partint d'aquesta consideració de les competències bàsiques i, seguint el Currículum d'Educació Primària de la Generalitat de Catalunya, les competències bàsiques que es pretenen treballar amb aquest projecte, i la justificació de quina manera es treballen, són les següents:

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

Es treballa la capacitat d'expressar, comunicar i interpretar conceptes, pensaments, fets i opinions oralment i per escrit utilitzant format escrit, gràfic i audiovisual.

4. Competència artística i cultural

S'incideix en el coneixement, la comprensió i valoració crítica de manifestacions artístiques cinematogràfiques, que s'utilitzen com a font d'enriquiment o gaudi. També es realitza un treball important de creació de produccions artístiques pròpies, els curtsmetratges, que expressaran experiències i emocions a través del llenguatge audiovisual.

5. Competència digital

Es fomenta l'adquisició d'habilitats d'interactuació en la societat digital, aprenent a utilitzar diverses eines informàtiques de treball durant la realització dels curtsmetratges.

6. Competència social i ciutadana

Es treballa la capacitat per comprendre la realitat social en la que viuen els alumnes i l'enfrontament de la convivència i els conflictes. També l'exercici de la ciutadania crítica i la contribució a la construcció de la pau i la democràcia. Tot això mitjançant la sensibilització i el treball cooperatiu sobre la interculturalitat.

7. Competència d'aprendre a aprendre

Es fomenta la capacitat d'emprendre, organitzar i conduir un aprenentatge individualment i en grup, per assolir els objectius plantejats en la creació dels curtsmetratges, així com dominar els diferents mètodes i estratègies d'aprenentatge.

8. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

S'incideix en l'adquisició de la consciència i l'aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la perseverança, la creativitat, la capacitat d'imaginar projectes i de convertir les idees en les

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

accions, d'aprendre de les errades, d'assumir riscos i de treballar en equip. Tot això durant el procés de creació dels curtmetratges.

3. 4. OBJECTIUS

Els objectius a assolir amb aquest projecte són diversos i es refereixen als diferents àmbits i àrees de coneixement que es treballen de manera interdisciplinària durant tot el projecte. Per a una major comprensió d'aquests objectius, tot i que es treballen de manera interrelacionada en el decurs de la proposta didàctica, s'exposen en aquest apartat classificats en aquests àmbits i àrees de coneixement.

En l'actual ordenació curricular, els objectius d'aprenentatge s'expressen com a competències a assolir per part dels infants, pròpies de cada àrea de coneixement, i alhora, compartimentades en les diferents dimensions d'aquestes àrees, és d'aquesta manera que s'expliciten en el present document.

Objectius de l'Àmbit lingüístic

Objectius de l'Àrea de Llengua Castellana (Competències pròpies)

Dimensió Comunicació Oral

Competència 1. Comprendre textos orals de la vida quotidiana, de les produccions audiovisuals, dels mitjans de comunicació i escolars.

Competència 3. Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa utilitzant estratègies conversacionals.

Dimensió Expressió escrita

Competència 8. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari.

Competència 9. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari (argument, guió, story board).

Competència 10. Revisar els textos creats per millorar-los i tenir cura de la seva presentació formal en funció de la situació comunicativa.

Dimensió Plurilingüe i Intercultural

Competència 14. Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, l'Estat espanyol, d'Europa i del món.

Objectius de l'Àmbit de Coneixement del Medi

Objectius de l'Àrea de Coneixement del Medi Social i Cultural (Competències pròpies)

Dimensió món actual

Competència 5. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur, relacionats en concret amb la interculturalitat.

Dimensió ciutadania

Competència 12. Participar en la vida col·lectiva a partir de valors democràtics, per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari.

Objectius de l'Àmbit artístic

Objectius de l'Àrea d'Educació Artística: Visual i Plàstica (Competències pròpies)

Dimensió percepció, comprensió i valoració

Competència 1. Mostrar hàbits de percepció conscient de la realitat audiovisual del seu entorn.

Competència 2. Utilitzar elements bàsics dels llenguatges audiovisual i corporal i estratègies per comprendre i apreciar les produccions artístiques.

Competència 4. Comprendre i valorar elements significatius de la contemporaneïtat artística.

Dimensió interpretació i producció

Competència 5. Emprar elements bàsics del llenguatge audiovisual amb tècniques i eines artístiques per expressar-se i comunicar-se.

Competència 7. Emprar els elements i recursos bàsics del llenguatge escènic, per expressar-se, interpretar i comunicar-se.

Dimensió imaginació i creativitat

Competència 8. Improvisar i crear amb els elements i recursos bàsics del llenguatge audiovisual.

Competència 9. Dissenyar i realitzar projectes i produccions artístiques multidisciplinàries.

Objectius de l'Àmbit de l'Educació en Valors

Objectius de l'Àrea d'Educació en Valors Socials i Cívics (Competències pròpies)

Dimensió personal

Competència 1. Actuar amb autonomia en la presa de decisions i assumir la responsabilitat dels propis actes.

Competència 2. Desenvolupar habilitats per fer front als canvis i a les dificultats i per assolir un benestar personal.

Competència 3. Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i consolidar el pensament propi.

Dimensió interpersonal

Competència 4. Mostrar actituds de respecte actiu envers les persones, les seves idees, opcions, creences i les cultures que les conformen.

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

Competència 5. Aplicar el diàleg com a eina d’entesa i participació en les relacions entre les persones.

Competència 6. Adoptar hàbits d’aprenentatge cooperatiu que promoguin el compromís personal i les actituds de convivència.

Dimensió social

Competència 7. Analitzar l’entorn amb criteris ètics per cercar solucions alternatives als problemes.

Competència 8. Mostrar actituds de servei i de compromís social, especialment davant de les situacions d’injustícia.

Objectius de l’Àmbit Digital (Competències pròpies)

Dimensió instruments i aplicacions

Competència 1. Seleccionar, utilitzar i programar dispositius digitals i les seves funcionalitats d’acord amb les tasques a realitzar en la producció audiovisual.

Competència 2. Utilitzar les funcions bàsiques de les aplicacions d’edició de textos.

Competència 3. Utilitzar programes d’edició d’imatge fixa, so i imatge en moviment.

3.5. CONTINGUTS

Els continguts que es treballen en el desplegament d’aquest projecte són diversos i es refereixen als diferents àmbits i àrees de coneixement que es treballen de manera interdisciplinària durant tot el projecte. Per a major comprensió d’aquests continguts, tot i que es treballen de manera interrelacionada en el decurs de la proposta didàctica, s’exposen en aquest apartat classificats en aquests àmbits i àrees de coneixement.

Continguts de l’Àmbit lingüístic

Continguts de l’Àrea de Llengua Castellana

Comunicació Oral

- Interaccions amb el grup o mestre en situacions comunicatives durant el projecte.
- Normes que regeixen la interacció oral: torns de paraula, to de veu, respecte per les opinions dels altres i us de llenguatges no discriminatoris.
- Reproducció de textos orals memoritzats: guions dels curtmetratges.
- Interacció en diàlegs o debats, de manera coherent i estructurada, amb interès, aportant i defensant idees pròpies i justificant-les amb arguments i contra arguments raonats, en les activitats de sensibilització i durant tot el projecte.

Comprensió lectora

- Comprensió del sentit global i específic de textos escrits i audiovisuals identificant les informacions literals i inferencials.
- Comprensió dels textos escrits vinculats a les diferents activitats durant el projecte.

- Entonació, fluïdesa, velocitat en la lectura expressiva de textos d'acord amb la situació comunicativa.

Expressió escrita

- Estratègies per a la producció de textos escrits: planificar, escriure i revisar.
- Producció de textos escrits de tipologia diversa en diferents formats i suports: argument, guió, story board..., amb aplicació dels coneixements sobre el funcionament de la llengua en aquestes produccions.
- Coherència i cohesió en l'organització i estructura del text, segons la seva tipologia específica.
- Utilització de programari informàtic per escriure textos i ús de normes per a la bona presentació dels textos escrits.

Coneixement del funcionament de la llengua i del seu aprenentatge

- Elements específics bàsics dels textos digitals i audiovisuals.
- Normes ortogràfiques treballades i reconeixement del valor social d'aquestes normes en la comunicació.
- Autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.

Educació literària

- Reconeixement dels principals agents de producció d'un text audiovisual: director, guionista, actors, músics, productor, escenògraf, càmeres...

Plurilingüisme i Interculturalitat

- Ús de llenguatges no discriminatoris i respectuosos amb les diferències.

Continguts de l'Àmbit de Coneixement del Medi

Continguts de l'Àrea de Coneixement del Medi Social i Cultural

Persones, cultures i societats

- Reconeixement de la diversitat d'opinions.
- Reconeixement i valoració de la diversitat cultural i lingüística de Catalunya i d'Espanya.
- Valoració dels drets i deures ciutadans i del paper individual i col·lectiu en la construcció d'un món més just i equitatiu.
- Rebuig dels estereotips i prejudicis, així com de les situacions d'injustícia i discriminació, per raons de gènere, orientació afectiva, origen i creences, desenvolupant sentiments d'empatia i respecte amb els altres.

Continguts de l'Àmbit artístic

Continguts de l'Àrea d'Educació Artística: Visual i Plàstica

Percebre i explorar

- Expressió en diferents llenguatges (escrit, oral i audiovisual) de les idees, emocions i experiències que desvetllen les manifestacions artístiques i culturals.

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

- Apreciació de les habilitats i la imaginació dels creadors.
- Valoració i respecte de les produccions d'un mateix i dels altres.
- Percepció que a través de la implicació, de la resolució de problemes i de la constància s'arriba a la satisfacció en la comprensió, interpretació i creació artístiques.
- Recursos formals del llenguatge audiovisual i de la seva funció expressiva i estètica (enquadrament, planificació, punt de vista, il·luminació...).
- Relació entre les qualitats perceptibles i el que pretenen les produccions audiovisuals (informar, fer pensar, convèncer, persuadir).
- Característiques (formals, materials i tecnològiques) en la creació de produccions audiovisuals que han canviat o es mantenen al llarg del temps.

Interpretar i crear

- Terminologia que s'empra en la pràctica i la vivència de l'expressió artística audiovisual.
- Valoració de l'avenç en el propi aprenentatge.
- Creativitat i imaginació en l'expressió i comunicació artística
- Possibilitats comunicatives d'imatges i audiovisuals, accions que permeten els materials i possibilitats de la llum i dels mitjans audiovisuals del passat i present.
- Construcció i caracterització de personatges, recreació d'espais imaginats i creació de decorats.
- Creació de missatges audiovisuals mitjançant tecnologies de la comunicació .
- Equilibri, moviment, punts de vista, pla (general, mitjà, de detall).
- Terminologies pròpies del llenguatge audiovisual: gènere, fotograma, tipologia de plans, seqüència, enquadrament, color, aire, pla i contraplà, escorç, eix d'acció, posicions i moviment de càmera, i guió literari i guió tècnic (story board).

Continguts de l'Àmbit de l'Educació en Valors

Continguts de l'Àrea d'Educació en Valors Socials i Cívics

Aprendre a ser i a pensar de manera autònoma

- Identificació dels trets personals d'identitat.
- Expressió d'opinions i judicis de forma assertiva mitjançant la conversa, la discussió i el debat.
- Actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat.
- Identificació dels propis prejudicis i estereotips.
- Rebuig de comportaments i actituds discriminatòries

Aprendre a actuar de manera autònoma i coherent

- Habilitats personals: autonomia.
- Actituds de responsabilitat i coresponsabilitat: acompliment dels deures propis i acceptació de les conseqüències dels actes realitzats.
- Anàlisi de les situacions de l'entorn i de les alternatives que s'hi plantegen.
- Autoregulació de la conducta.
- Valoració de l'esforç i la motivació.

Aprendre a conviure

- Identificació de les emocions i els sentiments dels altres; empatia.
- Gestió de normes i límits.
- Habilitats socials: agraïment, disculpa, elogi, empatia i assertivitat.
- Actitud de sensibilitat, respecte i tolerància envers els altres i la seva diversitat.
- Reconeixement de les diferències per raó de naixement, raça, sexe, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social com un element enriquidor de les relacions interpersonals.
- Assumpció de responsabilitats i compromisos en el projecte.

Aprendre a ser ciutadans responsables en un món global

- Rebuig de comportaments i actituds discriminatòries.
- Valoració de la igualtat de drets d'homes i dones en qualsevol àmbit.
- Identificació i rebuig de les causes que provoquen situacions de marginació, discriminació i injustícia social en l'entorn local i en el món.
- Compromís ètic i social.

Continguts de l'Àmbit Digital

Instruments i aplicacions

- Utilització de dispositius digitals i les seves funcionalitats d'acord amb les tasques a realitzar en la producció audiovisual.
- Us de les funcions bàsiques d'aplicacions d'edició de textos.
- Us de programes d'edició d'imatge i so.

3.6. RECURSOS

Recursos humans

Tot el projecte està conduït per dos mestres, que realitzen la tasca de formadors, guies i orientadors durant tot el procés d'aprenentatge. També es compta amb recursos humans externs, tant per la fase de sensibilització com per la fase de rodatge.

Pel que fa a la fase de sensibilització es compta amb diversos conductors de tallers monogràfics de sensibilització en interculturalitat.

Recursos materials

La dotació de recursos materials per a aquest projecte inclou eines tecnològiques i altre material.

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

Eines tecnològiques:

- Pissarra digital.
- Set ordinadors portàtils amb programari d'edició de vídeo, de reproducció de vídeo i processador de textos.
- Tres telèfons mòbils amb càmera *FullHD*.
- Tres càmeres fotogràfiques amb opció de gravació de vídeo.

Altres materials:

- Focus.
- Pantalla *chroma key*.
- Material escolar divers (fulls, material escriptura...).
- Attrezzo divers aportat pels grups d'alumnes i per l'escola.
- Vestuari i maquillatge aporta pels propis alumnes i per l'escola.

Recursos temporals

Es dediquen, com s'ha esmentat anteriorment, una hora setmanal durant el primer i tercer trimestres del curs i tres hores setmanals durant el segon trimestre.

Recursos espaials

Per al desenvolupament del projecte s'utilitza, per la majoria de fases d'aquest, l'aula del grup de Sisè. Durant la fase de rodatge es fan servir diverses localitzacions, aprofitant al màxim els espais de l'escola, i fent alguna sortida a espais propers de la ciutat per a utilitzar-los com localitzacions exteriors.

3.7. ACTIVITATS

Per a una major comprensió de les activitats, es presenten separades en les diferents fases del projecte, en format de taula.

Activitats de la fase de sensibilització amb la temàtica: Interculturalitat		
<i>Nom de l'activitat</i>	<i>Durada</i>	<i>Descripció</i>
Exposició: Els altres terrassencs. Taller: dinàmiques de grup	2 hores	Activitat de sensibilització oferta pel Servei de Ciutadania de l'Ajuntament de Terrassa que es compon d'una exposició durant una setmana al centre i un taller impartit per una formadora del Servei de Ciutadania. En aquest taller es porten a terme una sèrie de dinàmiques de grup per fer conèixer als alumnes del significat dels estereotips i prejudicis i fer-se conscients dels propis prejudicis que tenen i com lluitar contra ells i contra la discriminació que poden generar.
Xerrada-col·loqui amb Oriol Barri sobre els refugiats	2 hores	Xerrada d'Oriol Barri, coordinador de l'entitat Casa nostra, casa vostra, del Bages, sobre la situació dels refugiats i el treball infantil al món, amb col·loqui posterior.

Dinàmiques de grup d'autoconeixement	1 hora	Els mestres encarregats del grup proposen un seguit de dinàmiques de grup d'autoconeixement en les que es fa conscient als infants dels diferents eixos identitaris que conflueixen en ells, introduint el concepte d'interseccionalitat i com uns trets identitaris poden ser més susceptibles de patir discriminacions que uns altres.
Dinàmiques de grup sobre els prejudicis	1 hora	Els docents porten a terme una sèrie d'activitats en les que els infants es posen en la pell de persones que han viscut una discriminació, i es plantegen situacions d'argumentació i contra argumentació on queden palesos els diferents tipus de prejudicis que tenen i com fer que aquests no esdevinguin factors de discriminació.

Activitats de la fase d'introducció al món audiovisual		
<i>Nom de l'activitat</i>	<i>Durada</i>	<i>Descripció</i>
El gènere cinematogràfic Teoria + visionats	1 hora	Explicació per part dels mestres dels diferents gèneres cinematogràfics amb visionats d'exemples de pel·lícules importants en la història del cinema. (ANNEX 1, pàgina 1)
El gènere cinematogràfic Pràctica + valoració	2 hores	Cada grup treballa alguns dels gèneres i roda una escena, inventada i improvisada, de cadascun dels gèneres que els toca. (ANNEX 1, pàgina 2) A continuació es realitza un visionat de les escenes rodades i es fa una reflexió grupal sobre la pràctica, utilitzant la tècnica de treball cooperatiu "El llapis al mig". (ANNEX 1, pàgina 3)
Història del cinema Teoria + visionats	2 hores	Explicació per part dels mestres de diferents moments i avenços destacats en la història del cinema amb visionats de fragments de pel·lícules. (ANNEX 1, pàgines 4 i 5)
El cinema a Terrassa Activitat en grup cooperatiu	1 hora	Es presenta als infants l'auca dels 120 anys de cinema a Terrassa escrita per Antoni Verdaguier i il·lustrada per Jaume Rosell. Es reparteixen les diferents vinyetes de l'auca entre els diferents grups d'infants i han de preparar una explicació per als seus companys sobre aquestes. Finalment, es fa una posada en comú i una valoració oral del treball i es fa un visionat del vídeo "Terrassa city of film". (ANNEX 1, pàgina 6)
El llenguatge cinematogràfic: fotograma, pla, seqüència Teoria + visionats	1 hora	Explicació per part dels mestres de què són un fotograma, un pla i una seqüència. També dels tipus de plans i la manera d'utilitzar-los com a eina narrativa. Tot això acompanyat de visionats de fragments de pel·lícules destacades de la història del cinema. (ANNEX 1, pàgina 7 i 8)
El llenguatge cinematogràfic: fotograma, pla, seqüència Pràctica	1 hora	Amb el document il·lustratiu dels tipus de plans als davant (ANNEX 1, pàgina 8), cada grup ha de rodar un pla de cada tipus. Posteriorment es realitza un visionat conjunt i una valoració de l'activitat en gran grup. (ANNEX 1, pàgina 9)
El llenguatge cinematogràfic: enquadrament i color Teoria + visionats	1 hora	Explicació per part dels mestres sobre les regles clàssiques de l'enquadrament, l'aire en un rodatge d'una conversa, plans i contraplans, escorços, eix d'acció, posicions o altura de càmera, moviments de càmera i fotografia de la pel·lícula. L'explicació s'acompanya amb visionats de diversos fragments de pel·lícules i curtmetratges. (ANNEX 1, pàgines 10, 11 i 12)

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

El llenguatge cinematogràfic: enquadrament i color Pràctica	1 hora	Els grups cooperatius treballen de dos en dos, per recrear tres escenes mítiques de la història del cinema. Un cop rodades es tracten informàticament, modificant el color, i es realitza un visionat amb les mateixes seqüències amb diferents opcions de color (natural, blanc i negre, colors retocats). A partir d'aquest visionat es realitza una reflexió en gran grup sobre la utilitat narrativa del color en la producció audiovisual. (ANNEX 1, pàgina 13)
Els departaments d'una pel·lícula Teoria + repartiment de tasques	1 hora	Es parteix d'una pluja d'idees en petit grup que després es posa en comú en gran grup a l'aula, sobre les diferents tasques que són necessàries per crear un curtmetratge. A partir d'aquesta pluja d'idees, els mestres, parlen dels departaments principals d'una pel·lícula i es dona temps als grups cooperatius perquè es reparteixin els diferents càrrecs (departaments) segons creguin que poden treure'n més profit pels coneixements, habilitats, aptituds i actituds de cadascun dels membres del grup.

Activitats de la fase de preproducció		
<i>Nom de l'activitat</i>	<i>Durada</i>	<i>Descripció</i>
Esriptura de l'argument	2 hores	Els mestres fan un recordatori de què vol dir l'argument i quina estructura ha de tenir un cop escrit. Llavors es porta a terme una pluja d'idees en cadascun dels grups d'infants, utilitzant la tècnica de treball cooperatiu “1,2,4”. (ANNEX 1, pàgines 15, 16 i 17)
El guió literari Teoria + pràctica	2 hores	Explicació per part dels mestres sobre l'estructura i parts de les que està format un guió literari, amb un exemple escrit. (ANNEX 1, pàgina 18). Pràctica en grup cooperatiu d'escriptura, en format guió, d'un diàleg destacat de la història del cinema, utilitzant la tècnica del full giratori. (ANNEX 1, pàgina 19, 20 i 21) Finalment es fa una escenificació del diàleg i una valoració en gran grup de l'activitat.
Esriptura del guió	4 hores	Cadascun dels grups, treballant de manera cooperativa, escriu el guió del seu curtmetratge seguint l'argument i l'estructura i parts de les que ha d'estar format. Aquesta escriptura es fa en ordinador, utilitzant un processador de textos. (ANNEX 1, pàgina 22) Els mestres assessoren els grups i els guien en el procés d'escriptura.
El guió tècnic - <i>story board</i> Visionat + teoria	3 hores	Es visiona la pel·lícula “ <i>Cinema Paradiso</i> ” de Giuseppe Tornatore (1988). Després del visionat es reparteix als alumnes el guió tècnic (<i>story board</i>) d'una de les escenes de la pel·lícula i els mestres expliquen els diferents aspectes a tenir en compte a l'hora d'elaborar un <i>story board</i> . Finalment, es torna a visionar l'escena, amb el guió tècnic al davant. (ANNEX 1, pàgina 25)
Creació del guió tècnic- <i>story board</i>	3 hores	Cadascun dels grups, treballant de manera cooperativa, realitza el guió tècnic del seu curtmetratge, en forma de <i>story board</i> . Els mestres passen pels grups per assessorar-los i guiar-los en el procés de creació.

Elecció de localitzacions	½ hora	Els grups cooperatius d'infants trien les localitzacions necessàries per rodar les seves escenes, amb la guia i acompanyament dels mestres. (ANNEX 1, pàgina 26)
Elecció de càsting, vestuari i maquillatge	½ hora	Els sis grups d'infants treballen en parelles de grups, és a dir, cada grup té un grup associat, que són els que faran d'actors en el curtmetratge que han preproduït. Cadascun dels grups decideixen el càsting (han de ser alumnes del seu grup associat), el vestuari i el maquillatge pels personatges del seu curtmetratge. (ANNEX 1, pàgina 27)
Creació d'attrezzo	1 hora	Els infants, en grup de treball, pensen l'attrezzo que necessitaran per cadascuna de les escenes, qui el portarà i si han de crear algun objecte, l'elaboren o es posen d'acord en qui el farà i el portarà. (ANNEX 1, pàgina 28)

Activitats de la fase de rodatge

<i>Nom de l'activitat</i>	<i>Durada</i>	<i>Descripció</i>
Rodatge de les diferents escenes	5 hores	Cada grup disposa de cinc hores per rodar les diferents escenes seguint el guió literari i el guió tècnic. Es tracta d'un treball autònom que serà supervisat i guiat pels mestres.

Activitats de la fase de postproducció

<i>Nom de l'activitat</i>	<i>Durada</i>	<i>Descripció</i>
El muntatge Teoria	1 hora	Explicació per part dels mestres sobre el funcionament del programa de muntatge de vídeo. Aquesta explicació es porta a terme mostrant cadascun dels passos a realitzar en la Pissarra Digital i els grups d'alumnes reproduïxen els passos amb el seu propi ordinador i el seu propi projecte de curtmetratge.
Muntatge de les diferents escenes	4 hores	Els grups cooperatius d'infants munten els diferents plànols de les escenes amb el programa de muntatge de vídeo. Els mestres van passant pels grups, ajudant quan sorgeixen dubtes tècnics o estètics i acompanyant als grups d'alumnes en el muntatge.
Muntatge unificant les escenes	½ hora	Cadascun dels grups munta les diferents escenes. Els mestres van passant pels grups, ajudant quan sorgeixen dubtes tècnics o estètics i acompanyant als grups d'alumnes en el muntatge.
Creació títols i crèdits	½ hora	Cada grup insereix els títols i crèdits del seu curtmetratge. Els mestres van passant pels grups, ajudant quan sorgeixen dubtes tècnics o estètics i acompanyant-los en el muntatge.
Cerca i inserció de la música	1 hora	Utilitzant l'eina de <i>Youtube</i> de cerca de músiques i efectes de so que s'ofereixen sense drets d'autor, els grups cooperatius d'infants cercaran aquells efectes sonors necessaris pel seu curtmetratge. Posteriorment, insertaran aquests efectes sonors en el seu filmet. Tot aquest procés serà guiat pels mestres, que faran una explicació de com fer servir aquest servei de música gratuïta i de quina manera inserir-la amb el programa d'edició de vídeo.

Projecte interdisciplinari “Fem un curtmetratge”

Inserció dels subtítols	1 hora	Els mestres fan una petita explicació de com s'insereixen els subtítols amb el programa d'edició de vídeo i els grups d'infants els introdueixen als moments de la línia de temps idoni.
-------------------------	--------	--

Visionat		
<i>Nom de l'activitat</i>	<i>Durada</i>	<i>Descripció</i>
Visionat	1 hora	Es convida als infants de Cinquè a visionar els curtmetratges realitzats. Després del visionat es fa un col·loqui sobre el tema treballat i sobre la creació audiovisual on els infants de Cinquè pregunten als companys de Sisè sobre el procés de creació dels curtmetratges.

Activitats d'avaluació		
<i>Nom de l'activitat</i>	<i>Durada</i>	<i>Descripció</i>
Autoavaluació final	1/5 hora	Cadascun dels infants avalua el seu treball dins del grup cooperatiu de creació del curtmetratge amb una rúbrica d'autoavaluació (ANNEX 1, pàgines 29 i 30)
Coavaluació final	1/5 hora	Es divideixen els grups cooperatius en parelles i s'estableix un diàleg, dinamitzat per les preguntes que van suggerint els mestres, on cadascun dels alumnes avalua al seu company i realitzen un escrit conjunt de coavaluació.
Avaluació formativa	Durant tot el projecte	Els mestres realitzen, durant tot el procés, observacions del treball dels grups d'infants i dels infants individualment, utilitzant diferents eines de recollida d'aquestes observacions. Durant el decurs del projecte s'ofereix <i>feedback</i> als alumnes sobre el procés que estan seguint.
Avaluació de la producció	Al finalitzar el projecte	Els mestres avaluen les diverses produccions escrites, audiovisuals i el producte final del projecte, els curtmetratges.

VALORACIÓ DEL PROJECTE

Durant el curs 2018–19 van participar en aquest projecte 27 nens i nenes de Segon Curs de Cicle Superior d'Educació Primària de l'Escola L'Avet.

La valoració general que es fa des de L'Escola L'Avet d'aquest projecte és molt bona. D'una banda, els mestres implicats en l'aplicació del projecte es mostren molt optimistes i consideren que tant el procés seguit com els productes resultants han estat molt satisfactoris.

Aquesta valoració positiva es fa tenint en compte els següents aspectes:

- Tots els infants del grup van estar implicats i motivats durant tot el projecte.
- Els aprenentatges realitzats a nivell de llenguatge audiovisual van ser significatius i es van aplicar en la producció de curtmetratges en un grau considerablement alt.
- La sensibilització i el treball al voltant de la interculturalitat va donar lloc a pensaments reflexius i madurs, que van veure's clarament durant tot el projecte i en la majoria dels curtmetratges realitzats.
- Els objectius plantejats es van assolir per part dels infants en un grau molt alt, aquesta afirmació es veu recolzada pels resultats de l'avaluació continuada i formativa realitzada pels docents i per les autoavaluacions i coavaluacions realitzades pels infants.
- El treball interdisciplinari i de codocència dels mestres va ser molt interessant i va aportar molta riquesa a tot el procés.
- Els curtmetratges resultants es van presentar a la 1a Mostra de Cinema fet a les Aules, de Terrassa Fem Cinema, i un d'ells va resultar guanyador del premi al millor guió.

Com a reflexió final, des del centre educatiu, es considera que aquest projecte s'ha de posar en valor i s'ha de compartir amb la comunitat educativa, per totes les característiques positives i integradores amb les que compta, i és per això que el presentem als Premis el CAC a l'escola que convoca el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Bolívar, A. (2010). *Competencias básicas y currículo*. Madrid: Síntesis.
- Coll, C. (2007). Una encrucijada para la educación escolar. *Cuadernos de Pedagogía (Monográfico Competencias Básicas)*, (370), 19–23.
- Departament d'Educació Generalitat de Catalunya (2017). *Currículum Educació Primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Feito, R. (2010). De las competencias básicas al currículum integrado. *Qurrículum: Revista de teoría, investigación y práctica educativa*, (23), 55–79.
- Monereo, C. y Monte, M. (2011). *Docentes en tránsito: Incidentes críticos en secundaria*. Barcelona: Graó.
- Prensky, M. (2010). *Nativos e inmigrantes digitales*. San Sebastián de los Reyes: Distribuidora SEK.
- Sarramona, J. (2014). Competencias básicas y currículum. El caso de Cataluña. *Teoría de la Educación. Revista Interuniversitaria*, 26 (2), 205–228.

ANNEXES